

Van a hitnek egy harmadik értelme is, s ez a vallásos, az istenhitből fakadó erőttöbblet. Egy vallásos tárgyú könyv ezt egy fa képével érzékeltette. A képen látható fa törzse kemény, vastag: ez a hit. A törzs elágazik s az ágakon gyümölcsök, melyeknek a neve: békesség, nyugalom, türelem, bátorság, önuralom, megbocsátás, szeretet, boldogság, vigasztalás.

— Aki hisz Istenben, annak békessége van. Nem ideges. Nyugodt, mert nagy kérdésekre talált választ, biztonságban érzi magát mint a kisgyermek az otthon, a szülő ölében.

— Aki hisz Istenben, türelmes. Tudja, a hit tapasztalata azt mutatja, hogy Istentől van minden. Ez szenvedésében, a terhek hordozásában erővel tölti el.

— Aki hisz Istenben, bátor. Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?

— Aki hisz Istenben, könnyebben győz önmaga felett, Isten segítségével ez is könnyebb.

— Aki hisz Istenben megbocsát: Istenre bízva az igazságszolgáltatást.

A hit életünk fundamentuma. Rajta épül fel minden, belőle sarjad életünk fája, melynek gyümölcseivel mindannyian élünk. Becsüljük meg és vessük szívünkbe a kétszeres tanítást: „Az igaz ember pedig hétből él.“ Ámen.

ISTENBEN ÉLÜNK

ApCsel 17,28

Pál apostol Athénben tanít. Athén Görögország fővárosa, az ókori világ, az antik műveltség központja. Az apostol végigjárja a várost, megcsodálja remekműveit: az oszlopos templomokat, a márványpalotákat, az istenszobrokat. A szobrok száma nagy, százötvennél is több, ilyen sok istent imádtak a görögök. Mindeniknek neve van: itt Zeusz, ott Héra; itt Pallasz Athéné, ott Aphrodite; itt Hermes, ott Apollon szobra. Végül Pál megpillant egy talapzatot, melyre ez van írva: „az ismeretlen istennek“. Ezt követően prédikálni kezdi az evangéliumot:

— Miféle Istent hirdetsz nekünk? — hangzik a kérdés.

— Azt, akit ti ismeretlenül imádtok.

— S milyen ez az Isten?

— Nem szobor, hideg márvány, hanem szellem, lélek, s mint ilyen láthatatlan, mint a ti lelketek. Nem látjátok és mégis van. Olyan, mint a szeretet a szívetekben, azt sem látjátok és mégis van.

— Hogyan viszonyul ez az Isten hozzánk? — kérdezték a görögök.

— Benne élünk, mozgunk és vagyunk.

Pál hallgatói ezt már egyáltalán nem értették meg. Hogyan lehet az istenben lenni, élni, mozogni?

Mi sem értjük. Próbáljuk hát megmagyarázni. Kétféleképpen: jelképesen és valóságosan vagyunk Istenben.

Jelképesen istenben lenni annyi mint Istent birni, vele foglalkozni. Ha az ember szánt, benne van a szántásban, ha házat épít, az építkezésben, ha tanít, a tanításban, ha művész, a művészetben. Aki családjának él: családjában él, van és mozog, aki hazájának, egyházának, hasonlóképpen. A vallásos ember „benne van Istenben“, benne él, gondolkodik, érez, cselekszik, remél és benne hal meg.

Tulajdonképpeni valóságos értelemben Istenben lenni annyit jelent, mint a világot úgy tekinteni, mint Istennek egy megjelenési formáját. Aki e világban él, az Istenben él. Akár elismerjük, akár nem, mi benne élünk, mozgunk és vagyunk. Benne gondolkozunk, érzünk, cselekszünk, remélünk, álmodunk és halunk meg. Istenből kilépni annyit jelentene, mint a világból kilépni.

Miről ismerhető fel az, aki Istenben él, mozog és van?

Arcáról. Az így érző ember arca nyugodt, az élet viharai nem dűlják föl, valami csodálatos fény árad róla. Talán csak a festők látják és tudják ezt igazán ábrázolni.

Szavából. Aki Istenben gyökerezőnek érzi életét, ajkán viseli nevét. Istent emlegeti szüntelen. Reggel nevével ébred, ha elpihen, neki mond köszönetet.

Cselekedeteiből. Aki Istenben él, törvények szerint él, aki Isten nélkül, gátlástalanul. Aki Istenben él, magában hordja az Ő képét, s ez szabályozza cselekedeteit, megakadályozza a rossz elkövetésében.

Isten a jóság maga, aki benne él, jóságban él. Isten igazság, béke, szeretet, teremtő fejlődés: aki Istenben él az igazságban, békességben, szeretetben, fejlődésben, tökéletesedésben él. Igazán élni csak Istenben lehet. Benne vagyunk „elemünkben“, mely éltet és fenntart. Próbáljunk hát olyan szépen és természetesen élni Istenben, mint a rózsza a napfényben, mint a virág a tavaszban! Amen.

ÖNISMERET

2Kor 13,5

Az embert az állattól az különbözteti meg, hogy képes tudatosan megismerni környezetét. Az embert emberré a tudatos ismeret teszi. Az állat is képes a megismerésre, de ismerő képessége nem tudatos. Az állat elméjében, mint tükörben jelenik meg a környezet képe, de ő mit sem tud erről. Az emberi elme is tükör, de olyan, amely tudja, hogy a megismerés műveletét végzi.

A megismerés, az ismeretszerzés velünk született, ösztönös vágy gyümölcse, s korán, már csecsemő korban jelentkezik. A másféléves kisgyermek már megtanul járni. Körbejár a szobában, mindent megfog, lehúz, feldönt. Nem kártékony ez, amint sokan hiszik, hanem a megismerni akarás. Hódító úton van: meg akarja ismerni környezetét. Ami a kisgyermek életében néhány év alatt megy végbe, az az emberiség életében évezredekre nyúló folyamat. A kisgyermek fejlődése megismétlődése az egész emberi fejlődésnek.

A fejlődés mai fokán az ember igen sok mindent ismer. Minden ismerete egy-egy külön tudományágat teremtett. Ismereteket gyűjtött az égitestekről, ezek összegezése a csillagászat. Ismereteket gyűjtött a természet jelenségeiről: megjelent a természettudomány, fizika, vegytan. Az élet titkait az élettan, testünket az anatómia, az orvostudomány vizsgálja. A lélek tudománya a lélektan, Istenről való tudásunkat a teológia foglalja össze.

Az ember szüntelen tágitja ismeretkörét. Az ismeretszerzés két irányba történik: a végtelenül nagy világ és a végtelenül kis világ irányába. Minden területet meghódít az emberi ismeret. Mégis vannak elhanyagolt területek is. Nemcsak a tengerek mélyére gondolok, nemcsak az atomszerkezetre, nemcsak az agyvelő sejtjeinek még felderítetlen titkaira: nem ezek a legkevésbé ismert területek. A legkevésbé ismert terület az ember számára maga az ember! Ismerjük az „egyek ma-